

E rua hereni te hekenga o te utu o te hinu whenua. No te 18 o nga ra o Akubata ka timata tenei ture, engari ko nga tangata hoko-hoko kei te pupuri tonu ki te utu tawhito, kia pau ra ano nga taonga i riro mai i a ratou i te wa e nui tonu ana te takoha, katahi ka whakaiti ai te utu.

Tetahi mea kua tino tukua te utu ki raro ko te haere i runga i nga rerewe a te Kawanatanga, kotahi pene mo te maero, mo te turanga tuarua. Hei a Hauere e haere ake nei ka kotahi pene ano te utu mo te reta ki te tukua ki roto ki te meera. He tohu ka oa enei no te kaha o te piki haere o te rangatiratanga o Niu Tirenī.

I te whai-korero a te Raiti Honore R. J. Hetana, te Pirimia me te Minita Tiaki i te Koroni, i puta ona whakaaro mo te whakanui i nga hoia o te koroni, i nga pu-repo me era atu mahi hei tiaki i to tatou whenua, i mea hoki ia: "He nui nga tangata o te Iwi Maori e rite ana mo te mau pu. I nga ra i mua ake nei i kito tatou i te tea o te Maori ki te hapai patu, a ma anei e hiabhi katoa a a ratou ki te tautoko i te mana o to tatou Kuini atawhai, a i pouiri ratou mo to ratou korenga i haere tahi me a tatou tama i roto i nga ope i haere ki Awherika. Kua tae mai te wa e whakawhirinaki ai tatou ki nga Maori kua uru nei ki roto i nga hoia, e whakaritha ai hoki ratou hei wahi tuturu mo te ope a te Kuini." Ki te whakaaro a te Pirimia kia 10,000 hoia mo Niu Tirenī, o tenei 10,000 kia 2000 hoia Maori; te utu katoa ka eke pea ki te £100,000.

(Kua tae mai ki a mato i te reta a Tuhaka Mokena Kohere he whakaatu naana i te hopho o toa ngakau mo te Pire Poari e whakahaeretia nei hei whakahaere i nga toenga whenua o te Maori. Ki tana whakaaro he mato mo te Maori kei roto i taua pire; e kore e taea e matou te ta te roanga atu o tana reta kei waiho ana korero hei tautohetohi i runga i nga parirau o Te Pipiharaka Roa. I mea a Tuhaka Kohere, "E kore rawa au e pai ma raua tangata e tiaki taku wahine me aku rawa katoa i te mea kei te pai tonu taku whakahaere i aku mea katoa."

I tono ano a Tuhaka Kohere kia whakaturia e matou te tikanga o tetahi kupu pakeha e eke ana ki runga i te Ture Poari: kaore i marauna tonu tubi i taua kupu, otira ki ta matou whakaaro taua kupu ko te *fee-simple*, ara ko te tino mana i raro i te Karauna e whai paanga ai tetahi tangata ki tetahi whenua, e riro ai hoki i a ia te mana whakahaere o taua whenua me ona hua katoa; otira i tetahi wa, mehemea he mea homai te whenua ma tetahi tangata e whakahaere mo tetahi atu

tera ano e uru etahi kupu ki roto i te tiiti hei arai mo te mana motuhake o te kai-whakahaere. Ki te riro i te Poari te whakahaere i nga whenua maori kua whiwhi taua Poari ki te *fee-simple*, tino motuhake aha ranei. Kaore ano kia tino mohi itia.)

E kore pea e taea te pcehi te whakaaro o te Kawanatanga ki te hanga i tetahi ture whakahaere i nga whenua maori; kaati heoi ano te mea tika ko te whakatikatika i taua ture. Kei te akiaki te pakeha kia hohoro te hanga i tetahi ture.—Etita.

PITOPITO KORERO.

Kei te haecere ki nga whenua te kingi o Pahia. I a ia i te whenua o te Wiwi ka puhia kohurutia ia, otira kaore i mate. He aha ra nga he o nga kingi ka whaiia nei e te tangata kia patua? Ka marauna i konei te tino tika o nga kupu a Wiremu Hakipia: "E kore e au te takitaki a te mahunga mau karau-na."

No te 19 o Akubata nei ka marenatia a Hamiora Hei raua ko Kataraina Rangiua e te Rev. Matenga Waaka, ki te whare-karakia whakairo i Manutuke, Turanganui. Ko Hamiora Hei i whakaakona ki Te Aute, i muri mai ka haere ia ki te Kareti nui i Akarana. E ako ana ia ki te mahi roia, kei roto hoki i te tari roia e mahi ana inaianei. He tamaiti mohio ano a Kataraina Rangiua; he mohio ki te reo Ingarihi, ki te waiata, ki te whakatangi-tangi piana, he m m m rangatira hoki mo Turanga nei. Na Heta te Kani ia i tuku atu.

Hei a Tihema nei tu ai he whakama'akitaki nui ki Otautahi (Christchurch), hei whakamaharatanga mo te tutukitanga o nga tau o tera taone ki te rima tekau. Kua tonu kia tae he ope Maori ki reira ki te ahuaakea, kia tu ai hoki he rechi waka taua. Kei Ao-tea-roa nei he waka. He hui nui rawa tenei.

I tu he hui nui ki Papawai, Wairarapa, i tae mai ai te Kawana, me etahi mema o te Paremete. Te take o tana hui he hoatutanga na te Kawanatanga hei hoari ki a Kanara Pitti o Whakatu, ki a Kapene Tunuiarangi o Wairarapa, ki a Rewheteeti Pringle o Pamutana, ki a Tariana-Meiha Kurupo Tareha o Heretaunga. Ehara enei hoari i te tohu toa, (ehara i te pera me nga hoari i tukua ki a Meiha Rapata, ki a Meiha Kēpea, ki a Te Mokena Kohere, ki a Henare Tomoana; na te Kuini era i homai hei tohu mo te *manawanui* mo te *toa*), engari hei whakamaharatanga mo te Taimana Tipiri o Kuini Wikitoria i tae nei he ope hoia o Niu Tirenī, ko enei tangata hoki nga apiha o taua ope hoia.